

Історія одеського Люстдорфу

Підготувала:
учениці 4-М класу
Дідар Загро

В 1804 році в 12 милях на південний захід від Одеси було засноване поселення німецьких колоністів. Історія його появи типова для того часу. З голодною, що роздирається війнами та інфляцією, що знаходиться на межі економічного краху і політичної катастрофи Німеччини всякий розумний чоловік прагнув емігрувати в сите, благополучну і спокійну Україну, а конкретно, в Одесу.

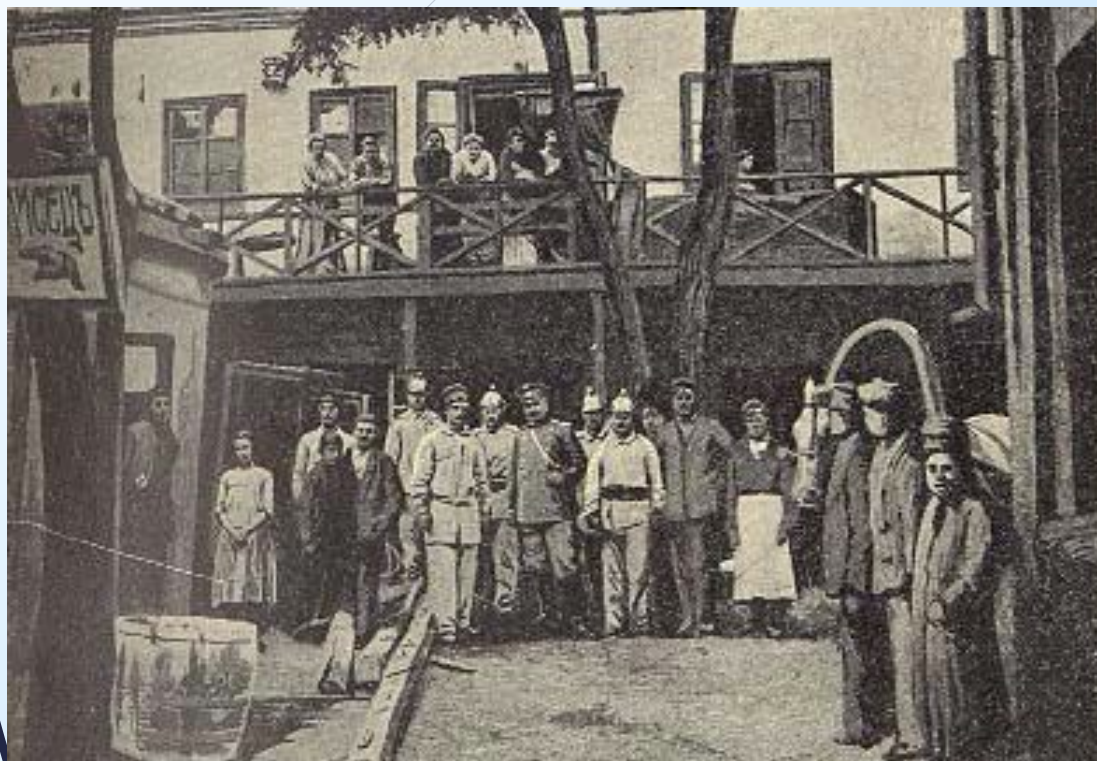
На жаль, на початку ХІХ століття переїзд із Німеччини до Одеси виявився для колоністів нелегким випробуванням, бо шлях був довгий і пролягав через Відень, Мілан, Мадрид... Морози застали нещасних у Парижі, а з настанням літа вони потягнулися спочатку у Лондон, а потім заглянули в Брюссель.

Природно, що при такому маршруті темпи переїзду були невеликі, і тривав він два літа й одну зиму. Але переселенці стійко переносили всі тяготи, поки дорогу та їх перебування в європейських столицях оплачувало російський уряд. І ось до чергової зими колоністи нарешті прибули на місце, тобто в Одесу.

Зустріли їх тут по-російськи тепло, поселивши в землянках і очеретяних хатах. Крім того, місцева влада попросили новоприбулих оплатити рахунки за переїзд. Але на всі вимоги німці приводили незмінний залізний аргумент: «Ніхт ферштейн!». Загалом, до обопільної ферштейну так і не прийшли.

Оскільки юридичною підставою для переїзду стало, як це у нас прийнято, возз'єднання з сім'єю, то всі 80 чоловік, які прибули з Німеччини, з справжньою німецькою педантичністю тут же почали воз'єднуватися один з одним, в результаті чого утворилося 40 сімей.

Спочатку селище назвали Кайзерхайм на честь відомого кайзера Хаїма (генеалогічне древо Гогенцоллернів, третя гілка зверху). Але одного разу сюди заїхав злегка напідпитку правитель краю дюк де Рішельє. В честь цієї знаменної події селище перейменували, давши ім'я Веселе Село, або по-німецьки — Люстдорф.

Секрети німецького землеробства

Жителям Веселого Села було дійсно весело, оскільки вони не знали ні широти, ні довготи, ні, на щастя, навіть держави, куди приїхали. Поселенці, наприклад, не мали поняття про те, коли потрібно удобрювати землю, і, без жодної задньої думки, удобрювали її постійно.

www.fotodom.ru T013-2774 TopFoto
Сельская жизнь в Англии начала 20-го века. На фото: работа в поле.

Внаслідок чого вони і отримували вкрай нестабільні врожаї. Так, якщо місцеві селяни з року в рік стабільно збирали зерна по 10 центнерів з гектара, то німці брали то 30, то 40 центнерів і тому весь час відчували себе виним перед навколишніми мешканцями

Місцевим українським аграріям, ясна річ, хотілося вивідати секрети європейських зерновиробників. На щастя, німці секретів не таїли і на питання: «Де ви берете зерно?» — чесно відповідали: «У тому коморі у герра Мюллера».

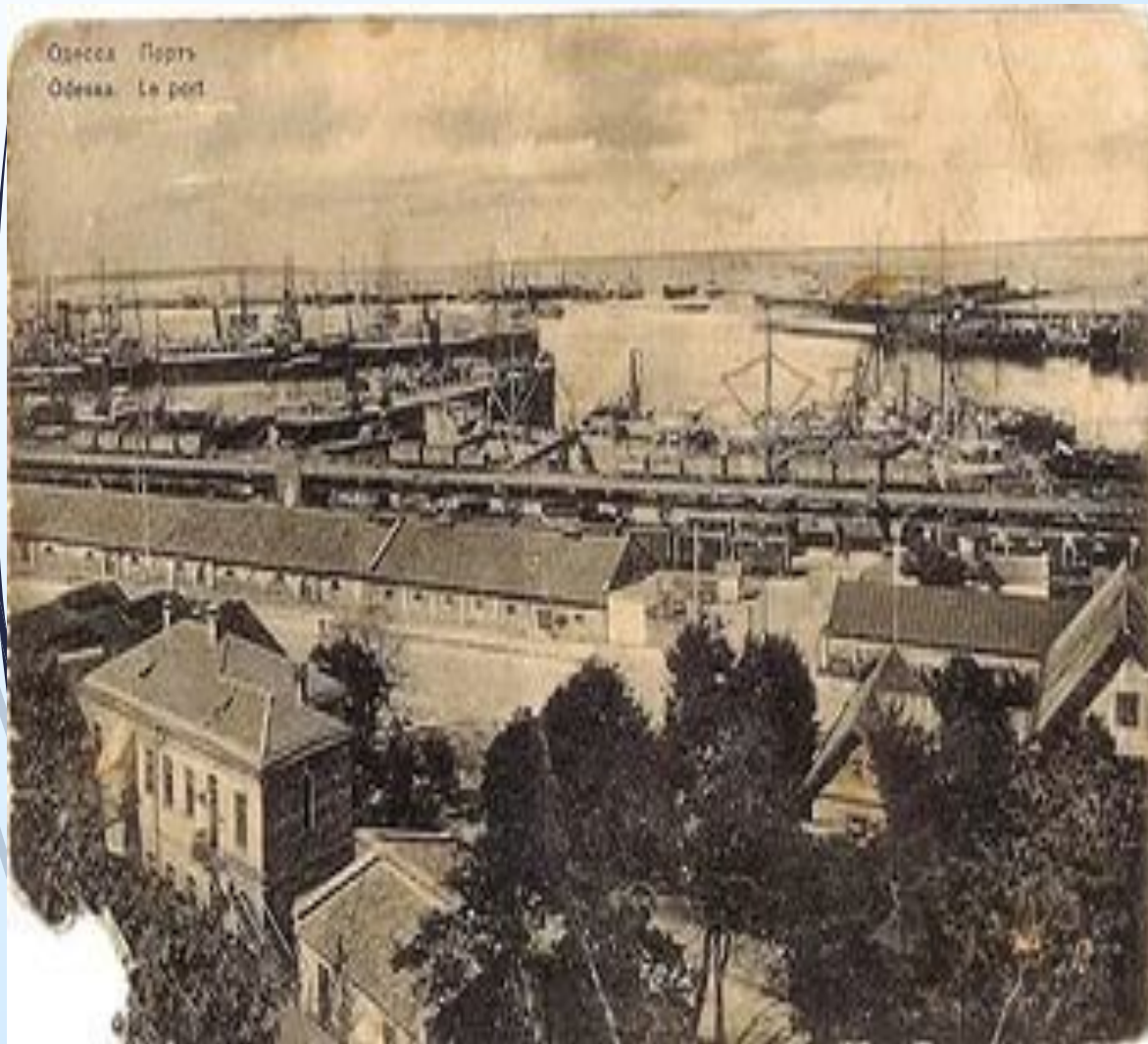
І українці теж стали брати там зерно, дивуючись своїй дрімучості: «А ми-то раніше орали, сіяли, жали. А треба було всього лише заглянути в комору до герру Мюллеру». Такі прогресивні методи землеробства дуже припали до душі не тільки нашим селянам, але й уряду, донині будучи основою нашої аграрної політики.

На початку XIX століття імператор Олександр I не міг натішитися на молоде німецьке поселення. Захлинаючись від захвату, він навіть сказав: «Панове! Тепер нам немає сенсу їздити в Німеччину — у нас є своя Німеччина, і не гірше». А для того щоб ще більше послабити ймовірного противника, тут же було прийнято урядове рішення: налагодити відповідну колонізацію Німеччини російськими селянами, щоб і у німців теж була «своя Росія, і не краще».

Олександр I

На шляхах трамвайного прогресу

Люстдорф

Між тим Люстдорф ріс і розвивався. Вже через два роки тут відкрилася перша школа. У ній було, як свідчать документи, 32 хлопчика, 33 дівчинки та 1 вчитель (хлопчик).

Уздовж берегової лінії був прокладений свій Приморський бульвар.

З часом Люстдорф перетворився в чарівний курорт. Та й як же було йому не стати, якщо колоністи дуже швидко зрозуміли, що за курортниками доглядати куди приємніше, ніж за коровами.

Німецька колонія

Досить довгий час Люстдорф жив від неї на значній відстані, що дуже влаштовувало німецьких колоністів. Але така відокремленість не влаштовувала одеські влади. А оскільки одеській владі ніколи не було знайоме слово «жадібність», і всяке нововведення, здавалося небезпечним, спочатку абсолютно безкорисливо випробувані на сусідів (а вже потім впроваджували у себе), то і перший одеський трамвай був пущений від гріха подалі, тобто подалі від Одеси. А далі за інших був тільки Люстдорф

Здійснив цей проект
бельгійський промисловець
пан

Р. Е. Легоде. Трамвайна лінія
з'єднала Люстдорф і 16-й
станції Великого Фонтану. Для
цього в Люстдорф було
споруджено спеціальне
трамвайне депо, а на

16-й станції Великого Фонтану
— спеціальна трамвайна
лавочка (і те й інше —
архітектурні пам'ятки XIX
століття).

Відкриття лінії сталося 9 серпня 1907 року. Гостей вразила істинно європейська винахідливість Легоде, все було продумано до дрібниць — була навіть власна електрична підстанція. Урочистості відкриття завершилося легким святковим обідом, столи для якого накрили прямо на трамвайних коліях. Що правда, після перших 15 тостів до столу несподівано подали трамвай, так що всім, хто встиг встати з-за столу, довелося відправитися в шлях.